

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธุรกิจประกันภัยเป็นธุรกิจที่สำคัญอีกหนึ่งธุรกิจ ในกลุ่มของสถาบันทางการเงินภายในประเทศไทย เช่น ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งธุรกิจประกันภัยมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการระดมเงินทุนจากผู้ลงทุนหรือผู้ออมเงินมาลงทุนซึ่งเงินที่ได้รับจากผู้ออมจะอยู่ในรูปของเบี้ยประกันภัยและเงินที่ได้จากผู้ลงทุนจะอยู่ในรูปของการซื้อหุ้น หรือเบี้ยค่าประกันเหล่านั้นไปลงทุนหาผลประโยชน์เปรียบเสมือนตัวสถาบันการเงินที่คอยระดมเงินทุนหรือเงินออม จากภาคเศรษฐกิจที่มีเงินทุนสำหรับการลงทุนในภาคเศรษฐกิจกับกลุ่มที่ขาดแคลนเงินทุน ดังนั้นธุรกิจประกันภัยจึงถือได้ว่าเป็นธุรกิจที่เกี่ยวกับภาคการเงินอย่างมากโดยเป็นเสมือนแหล่งเงินออมหรือการระดมเงินทุนที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคเอกชน ซึ่งนอกเหนือจากมีหน้าที่ที่จะต้องรับประกันความเสี่ยง ซึ่งนับได้ว่าเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

ในประเทศไทยของเรานั้นในส่วนของธุรกิจประกันภัยได้มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การประกันชีวิต (Life Insurance) และการประกันวินาศภัย (Non-Life Insurance) โดยธุรกิจการประกันภัยทั้ง 2 ประเภท¹ โดยธุรกิจประกันภัยดังกล่าวมีหลักเกณฑ์และมีการกำกับดูแลภายใต้กฎหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งการประกอบธุรกิจประกันชีวิตอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส่วนสำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535² และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาและจะขอกล่าวถึงใน

¹ พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงินพ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 (ตอนที่ 27 ก), หน้า 1.

² สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.). *ประเภทของการประกันภัย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.oic.or.th/th/education/insurance/about/category> [2564, 1 มกราคม].

³ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 109 (ตอนที่ 46), หน้า 33.

ส่วนของประกันวินาศภัยกรณีปัญหาการประวิงค่าสินไหมทดแทน ปัญหาการคืนเบี้ยประกันภัย
ชำซ้อนปัญหากรณีสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยไม่เป็นธรรม เป็นต้น

สารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจประกันวินาศภัย เนื่องจากธุรกิจ
ประกันภัยเป็นธุรกิจที่มีบทบาทและความสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านการที่เป็นสถาบันยอมรับความเสี่ยงที่ช่วย
สร้างหลักประกันความมั่นคงพื้นฐานให้แก่ทรัพย์สิน บุคคล ครอบครัว และการดำเนินธุรกิจของ
บริษัทหรือโรงงานต่างๆ ซึ่งสาเหตุที่ต้องมีการทำประกันภัยนั้น เนื่องจากสถานะการณ์ในปัจจุบัน
ทุกคนล้วนต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งไม่อาจคาดคะเนได้
ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับเราบ้างในอนาคต และสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งในทางที่ดี
หรือทางร้าย เหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดการณ์ดังกล่าวอาจเกิดจากเหตุการณ์ธรรมชาติ จากการกระทำ
ของผู้อื่น ซึ่งย่อมมีโอกาสส่งผลกระทบต่อเราได้เสมอ ซึ่งอาจทำให้เราได้รับผลกระทบ ภัยอันตราย
และความเสียหายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายในทรัพย์สิน บุคคล ครอบครัว ที่มีเพิ่มมากขึ้น
เนื่องมาจากความเจริญทางด้านวัตถุในปัจจุบันมีมากขึ้นเป็นลำดับ มีการประดิษฐ์สิ่งอำนวยความสะดวก
ความสะดวกต่างๆ การดำเนินชีวิตของเราจึงทำให้ชีวิตหรือทรัพย์สินของเรานั้นมีความเสี่ยงภัยอยู่
ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายจากธรรมชาติ หรือภัยจากสิ่งประดิษฐ์ที่ทันสมัย ภัยจากชุมชน
ที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้แนวโน้มของภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นมีมากขึ้นด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้สัญญาประกันวินาศภัยจึงมีความสำคัญเพราะเป็น
สัญญาที่รับประกันความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน โดยสัญญาประกันวินาศภัย
หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “กรมธรรม์ประกันวินาศภัย” คือ สัญญาซึ่งประกันความเสียหายต่าง ๆ
อันสามารถคำนวณเป็นเงินได้เป็นการรับประกันความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน
ไม่ว่าจะเป็นของตนเอง หรือของผู้อื่น โดยเป็นธุรกิจประกันวินาศภัยที่มีการระดมเงินออมของ
ประชาชนขึ้นมาใช้ในรูปของเบี้ยประกัน ดังนั้น จึงต้องมีหลักเกณฑ์ และกฎหมายเข้ามาควบคุม
ธุรกิจประกันวินาศภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแลธุรกิจ ประกันวินาศภัยในด้านความมั่นคง
สถานะทางการเงินของบริษัทประกันภัย และให้ความคุ้มครองผู้เอาประกันภัย และประชาชนที่
เกี่ยวข้องโดยหลักเกณฑ์ และกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาควบคุมธุรกิจประกันวินาศภัย คือ
พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535⁴และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีกรมการประกันภัย สังกัด
กระทรวงพาณิชย์เป็นองค์กรกำกับดูแล

จากสภาพสถานการณ์ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าในส่วนของสัญญาประกันวินาศภัยหรือ
กรมธรรม์ประกันวินาศภัย ที่ผู้เอาประกันภัยได้เข้าทำประกันกับบริษัทประกันวินาศภัยนั้น มี

⁴ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 109 (ตอนที่ 46), หน้า 33.

ลักษณะเป็นสัญญาสำเร็จรูป โดยฝ่ายผู้ประกอบธุรกิจเป็นฝ่ายจัดทำสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยขึ้น โดยแต่ละครั้งทำครั้งละจำนวนมาก เพื่อนำออกใช้กับผู้บริโภคจำนวนมากในรูปแบบของสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยเดียวกันโดยอาศัยผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายเป็นผู้ร่างขึ้น เป็นเหตุให้ผู้บริโภคหรือผู้ทำประกันวินาศภัยเสียเปรียบ เพราะเนื่องจากมิได้มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงในแต่ละข้อของสัญญา ซึ่งส่วนมากในตัวของสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยหากฝ่ายที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจรับประกันวินาศภัยจะเป็นฝ่ายที่มีความเหนือกว่า ทั้งในด้านทุนทรัพย์ด้านวิชาชีพและด้านกฎหมายในการร่างสัญญานั้น ๆ ขึ้น จึงเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในปัจจุบันโดยสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยมีข้อกำหนดในสัญญาที่หลีกเลี่ยงและไม่ปฏิบัติตามสัญญาไม่ได้ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันระหว่างผู้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยกับผู้บริโภคในฐานะผู้เอาประกันภัย ซึ่งทำสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยแล้วไม่สามารถเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยได้ หรือบางรายได้รับค่าสินไหมทดแทนไม่ตรงตามสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยที่กำหนดไว้ ซึ่งปัญหาที่สำคัญคือสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยที่ทำนั้นจะครอบคลุมหรือคุ้มครองไปถึงถึงกรณีใดบ้าง โดยอ้างเหตุความคุ้มครองในสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยครอบคลุมไม่ถึงเนื่องจากเป็นเรื่องอุบัติใหม่หรือกรณีมีข้อพิพาทเกิดขึ้น และคดีขึ้นสู่ศาล ศาลมักจะพิจารณาคดีจากหลักของการแสดงเจตนาในการเข้าทำสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัย รวมไปถึงในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535⁵ และที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540⁶ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522⁷ และที่แก้ไขเพิ่มเติมรวมทั้งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงนำมาสู่ประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายการประวิงค่าสินไหมทดแทนกรณีประกันวินาศภัย

เนื่องจากสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยนั้น เป็นสัญญาหรือกรมธรรม์ที่ผู้รับประกันวินาศภัยมีหน้าที่ที่จะต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้บริโภคหรือผู้เอาประกันวินาศภัยทันทีที่เกิดเหตุวินาศภัยกับทรัพย์สินที่ได้ประกันวินาศภัยไว้ ดังนั้นการชดเชย

⁵ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 109 (ตอนที่ 46), หน้า 33.

⁶ พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 114 (ตอนที่ 72 ก), หน้า 32.

⁷ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522. *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 96 (ตอนที่ 72), ฉบับพิเศษ หน้า 20.

ค่าสินไหมตามสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยประเด็นที่พบปัญหามากที่สุดสำหรับธุรกิจประกันวินาศภัย จะพบได้จากการร้องเรียนต่าง ๆ หรือการฟ้องคดีต่างๆ ที่ผ่านมามาก พบว่าบริษัทผู้รับประกันวินาศภัยมีพฤติการณ์ประวิงการจ่ายค่าสินไหมทดแทนต่อบุคคลผู้เอาประกันวินาศภัย ซึ่งไม่ดำเนินการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามที่ระบุไว้ในสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยนั่นเอง

แม้ปัจจุบันประเทศไทยจะได้มีหลักเกณฑ์ และกฎหมาย อันได้แก่ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ ได้บัญญัติขึ้นเพื่อไว้กำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อมิให้บริษัทผู้รับประกันวินาศภัยดำเนินการเอาเปรียบแก่ผู้เอาประกันภัย ซึ่งบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในเรื่องของการห้ามมิให้บริษัทผู้รับประกันวินาศภัยกระทำการใดอันเป็นการประวิงการจ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือประวิงการคืนเบี้ยประกันวินาศภัยที่ผู้รับประกันภัยมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการจ่ายหรือคืนให้แก่ผู้เอาประกันวินาศภัย หรือผู้รับประโยชน์ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือจ่ายหรือคืนค่าสินไหมทดแทน ค่าเบี้ยประกันวินาศภัย ไปโดยไม่สุจริต ซึ่งหลักเกณฑ์ และกฎหมายที่เป็นตัวกำหนดว่าการกระทำใดที่ถือว่าบริษัทผู้รับประกันวินาศภัยกระทำการอันเป็นการประวิงการจ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือเบี้ยประกันวินาศภัยนั้น โดยกฎหมายในประเทศไทยได้มีการบัญญัติเรื่องดังกล่าว ไว้ในประกาศกระทรวงพาณิชย์ ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่สัญญาประกันวินาศภัย กรมธรรม์ประกันวินาศภัย ข้อกำหนด หรือกฎเกณฑ์ใดๆ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมซึ่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้ ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าให้บริษัทผู้รับประกันวินาศภัยมีหน้าที่ที่จะต้องชดใช้เงินให้แก่ผู้เอาประกันวินาศภัย หรือบุคคลผู้มีสิทธิเรียกร้องตามสัญญาประกันวินาศหรือกรมธรรม์วินาศภัย โดยไม่ต้องรอการพิสูจน์ความรับผิดชอบแต่บริษัทผู้รับประกันวินาศภัย กลับปฏิเสธการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเบี้ยประกันภัยดังกล่าว จนเป็นเหตุทำให้ผู้เอาประกันวินาศภัย ต้องร้องเรียนต่อกรมการประกันภัย หรือฟ้องคดีต่อศาลหรือในกรณีที่มีการตกลงจำนวนค่าสินไหมทดแทนแล้วบริษัทผู้รับประกันวินาศภัยไม่ดำเนินการออกหลักฐานให้มารับเงินหรือออกหลักฐานให้มารับเงินโดยไม่ลงวันที่ หรือหลักฐานนั้นลงวันที่รับค่าสินไหมทดแทนเกินกว่าจำนวนวันที่ได้กำหนดไว้ นับแต่วันที่บริษัทได้ออกหลักฐานนั้น เป็นต้นซึ่งเมื่อเกิดวินาศภัยแล้วความเสียหายย่อมเกิดขึ้นทันที ผู้เอาประกันวินาศภัยต้องการได้รับการคุ้มครองความเสียหายอย่างรวดเร็ว ซึ่งช่วงที่ต้องเสียเวลาฟ้องร้องคดีหรืออยู่ในระยะเวลาที่บริษัททำการประวิงเวลาไม่ว่าในรูปแบบใด ย่อมเกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยในด้านทรัพย์สินอันคำนวณเป็นเงินได้

และแม้บทบัญญัติตามมาตรา 88 กรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา 36 วรรคสองซึ่งเป็นประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ถือว่าเป็นการประวิงการจ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือประวิงการคืนเบี้ยประกันภัยของบริษัทประกันวินาศภัย ในข้อที่ 3 (1) ซึ่งบัญญัติว่า

“ในกรณีเกิดความเสียหายที่ได้รับความคุ้มครองตามสัญญา ประกันภัยและคู่กรณีสามารถตกลงราคาความเสียหาย เพื่อการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตาม สัญญาประกันภัยแก่กันแล้ว บริษัทไม่ออกหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้มีอำนาจกระทำการ แทนบริษัท

ในกรณีการตกลงความเสียหายเป็นตัวเงินบริษัทไม่ระบุจำนวนเงิน หรือไม่กำหนดวันรับเงินที่แน่นอนหรือกำหนดวันรับเงินเกินกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่คู่กรณีได้ตกลงกัน

ในกรณีการตกลงความเสียหายเป็นอย่างอื่น บริษัทไม่ระบุไว้ให้ชัดเจนว่า เลือกระทำการโดยวิธีใด ณ สถานที่แห่งใด ใช้ระยะเวลาดำเนินการเท่าใด หรือ ระบุระยะเวลาดำเนินการที่เกินกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่คู่กรณีได้ตกลงกัน เว้นแต่จะมีเหตุอันควรและได้รับความยินยอมจากคู่กรณี”⁸

แม้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จะได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการกีดกันประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วยเพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งรัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็นพึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงบทกำหนดโทษที่บัญญัติไว้ในมาตรา 88 กรณีที่บริษัทผู้รับประกันภัยไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 36

⁸ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ถือว่าเป็นการประวิงการจ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือประวิงการคืนเบี้ยประกันภัยของบริษัทประกันวินาศภัยพ.ศ. 2549. ข้อ 3 (1).

วรรคสอง บริษัทผู้รับประกันวินาศภัยซึ่งกระทำความผิดจะได้รับบทกำหนดโทษ โดยต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และถ้าเป็นกรณีการกระทำผิดต่อเนื่องให้ปรับอีกไม่ เกินวันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ ดังนั้น หลักเกณฑ์และกฎหมายภายในประเทศไทยจึงไม่มีความน่าเกรงกลัวเนื่องจากไม่มีบทกำหนดโทษจำคุกสำหรับการกระทำผิดในเรื่องของการประวิงค่าสินไหมทดแทน หรือการคืนเบี้ยประกัน อันมีลักษณะอันเป็นการประวิงก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้เอาประกันภัยอย่างร้ายแรง

ประเด็นที่สอง ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายการคืนเบี้ยประกันภัยของการทำประกันภัยชำรุด

ปัจจุบันในประเทศไทยไม่มีระเบียบ หลักเกณฑ์ และกฎหมาย ภายในประเทศไทย ที่บัญญัติหรือกำหนดให้ผู้เอาประกันภัยนั้น สามารถมีสิทธิได้รับหรือเรียกค่าเบี้ยประกันภัยวินาศภัยที่ผู้เอาประกันภัยจ่ายไปให้กับผู้รับประกันวินาศภัยคืน กล่าวคือเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาประมวลประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้มีการบัญญัติของเรื่องการทำประกันภัยไว้ในเรื่องที่บัญญัติว่า

“ถ้าได้ทำสัญญาประกันภัยเป็นสองรายหรือกว่านั้นพร้อมกันเพื่อความวินาศภัยอันเดียวกัน และจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยรวมกันทั้งหมดนั้นท่วมจำนวนที่วินาศจริงไซ้ ท่านว่าผู้รับประโยชน์ชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเพียงเสมอจำนวนวินาศจริงเท่านั้นผู้รับประกันภัยแต่ละคนต้องจ่ายเงินจำนวนวินาศจริงแบ่งตามส่วนมากน้อยที่ตนได้รับประกันภัยไว้

อันสัญญาประกันภัยทั้งหลาย ถ้าลงวันเดียวกัน ท่านให้ถือว่าได้ทำพร้อมกัน

ถ้าได้ทำสัญญาประกันภัยเป็นสองรายหรือกว่านั้นสืบเนื่องเป็นลำดับกันท่านว่าผู้รับประกันภัยคนแรกจะต้องรับผิดชอบเพื่อความวินาศภัยก่อน ถ้าและจำนวนเงินซึ่งผู้รับประกันภัยคนแรกได้ใช้นั้นยังไม่คุ้มจำนวนวินาศภัยไซ้ ผู้รับประกันภัยคนถัดไปก็ต้องรับผิดชอบในส่วนที่ยังขาดอยู่นั้นต่อ ๆ กัน ไปจนกว่าจะคุ้มวินาศ⁹

จากบทบัญญัติดังกล่าวตามมาตรา 870 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จะเห็นได้ว่า กรณีที่เป็นประกันภัยชำรุดที่ทำประกันภัยต่างวันกันและเกิดวินาศภัยกับทรัพย์สิน ที่ได้เอาประกันภัยไว้จนเสียหายสิ้นเชิง ถ้าผู้รับประกันภัยรายแรกได้ดำเนินการจ่ายค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายแห่งทรัพย์สินที่ได้ประกันภัยไว้เต็มจำนวนที่เอาประกันภัยไว้แล้ว หากยังไม่คุ้มวินาศภัยผู้รับประกันภัยรายที่สองจะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนในส่วนที่เหลือ แต่ถ้าผู้รับประกันภัยรายที่สองจ่ายค่าสินไหมทดแทนไม่เต็มจำนวนเงินที่เอาประกันภัยไว้ อาทิเช่นในกรณีเมื่อเกิดความเสียหายเกิดขึ้นเป็นจำนวน 2 ล้านบาท โดยผู้รับประกันภัยรายที่หนึ่งให้ความคุ้มครองความวินาศภัยในวงเงิน 1.5 ล้านบาท และผู้รับประกันภัยรายที่สองให้ความคุ้มครองความคุ้มครอง

⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 870.

วินาศภัยในวงเงิน 1 ล้านบาท เมื่อผู้รับประกันภัยรายแรกจ่ายค่าสินไหมทดแทนครบ 1.5 ล้านบาท แล้ว ผู้รับประกันภัยรายที่สองต้องจ่ายอีกเพียง 5 แสนบาทก็จะคุ้มครองวินาศภัย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผู้รับประกันภัยรายที่สองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เอาประกันภัยไม่ถึงวงเงิน 1 ล้านบาทตามจำนวนเงินที่เอาประกันภัยไว้ อันไม่ถึงค่าเบี้ยประกันที่ได้ทำไว้กับผู้รับประกันภัยรายที่สอง

ดังนั้น เมื่อบริษัทผู้รับประกันภัยรายที่สองไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนความเสียหายที่ได้จ่ายเบี้ยทำประกันภัยไว้ ผู้รับประกันภัยรายที่สองก็จะต้องคืนค่าเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัย แต่เนื่องจากกฎหมายไม่ได้มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าผู้รับประกันภัยรายถัดไปจะต้องคืนค่าเบี้ยประกันภัยกรณีที่มีความเสียหายไม่ถึงมูลค่าที่ประกันภัยหรือไม่ ได้มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กรณีของผู้รับประกันภัยรายที่สองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่เต็มจำนวนวงเงินที่เอาประกันภัยไว้จะต้องทำอย่างไรต่อ ดังนั้น หากผู้รับประกันภัยรายที่สองไม่ได้ดำเนินการคืนเบี้ยประกันภัย อาจถือได้ว่าการที่ไม่มีการคืนเบี้ยประกันภัยที่ไม่ถึงวินาศภัยที่ได้ทำประกันภัยไว้ เป็นการเอาเปรียบผู้เอาประกันภัยหรือไม่ เนื่องจากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้กำหนดในเรื่องของการคืนเบี้ยประกันภัยกรณีการประกันภัยชำรุดไว้อย่างชัดเจนซึ่งหากพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามมาตรา 873 และมาตรา 874 ซึ่งบัญญัติว่า

“ถ้าในระหว่างอายุสัญญาประกันภัยนั้น มูลค่าประกันภัยได้ลดน้อยถอยลงไปหนัก ไซ้ร้ ท่านว่าผู้เอาประกันภัยชอบที่จะได้ลดจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยไว้ และลดจำนวนเงินเบี้ยประกันภัย”¹⁰

“ถ้าคู่สัญญาได้กำหนดราคาแห่งมูลค่าประกันภัยไว้ ผู้รับประกันภัยชอบที่จะได้ลดจำนวนค่าสินไหมทดแทน ก็แต่เมื่อพิสูจน์ได้ว่าราคาแห่งมูลค่าประกันภัยตามที่ได้ตกลงกันไว้ในวันเป็นจำนวนสูงเกินไปหนัก และคืนจำนวนเบี้ยประกันภัยให้ตามส่วนกับทั้งดอกเบี้ยด้วย”¹¹

จะเห็นได้ว่าเป็นความไม่ชัดเจน ว่าผู้เอาประกันภัยจะสามารถเรียกเบี้ยประกันภัยคืนจากผู้รับประกันภัยรายที่สองได้หรือไม่ เนื่องจากมีแต่การกำหนดกรณีการกำหนดมูลค่าประกันภัยไว้ หากประเมินราคามูลค่าประกันภัยสูงไปให้ลดลงและคืนจำนวนเบี้ยประกันภัยให้ตามส่วนกับทั้งดอกเบี้ย ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่มีการพูดถึงกรณีหากเกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัยแรกได้ดำเนินการชำระค่าสินไหมทดแทนสำหรับกรณีเกิด

¹⁰ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 873.

¹¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 874.

ความเสียหายแล้ว แต่ผู้รับประกันภัยรายที่สองชำระไม่เต็มจำนวนจะดำเนินการอย่างไรจะสามารถคืนเบี้ยประกันได้หรือไม่

ประเด็นที่สาม ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของประกันวินาศภัยกรณีสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยไม่เป็นธรรม

เนื่องจากสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยนั้นเป็นสัญญาอย่างหนึ่งที่อยู่ภายใต้บังคับเรื่องผลของสัญญา กล่าวคือถ้าในสัญญาได้มีการกำหนดเงื่อนไขบังคับก่อนไว้ในสัญญาแล้วหากเป็นกรณีที่อยู่สัญญาได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามที่สัญญาระบุไว้ก็อาจทำให้สัญญานั้นสิ้นสุด ตามหลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา จึงทำให้เกิดปัญหาเงื่อนไขสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัย ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญในสัญญาประกันวินาศภัย ซึ่งตามปกติแล้วจะมีเงื่อนไขเดียวกันกับเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันวินาศภัยเนื่องจากตามกฎหมายบัญญัติให้ผู้รับประกันภัยส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัย อันมีข้อความถูกต้องตามสัญญานั้นแก่ผู้เอาประกันภัยฉบับหนึ่งซึ่งเมื่อย้อนกลับมาพิจารณาหลักเกณฑ์และกฎหมายในประเทศไทย อันเกี่ยวกับสัญญาประกันภัยซึ่งได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่า

“อันว่าสัญญาประกันภัยนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในกรณีวินาศภัยหากมีขึ้น หรือในเหตุอย่างอื่นในอนาคต ตั้งได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้บุคคลอีกคนหนึ่งตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัย”¹²

“อันสัญญาประกันภัยนั้น ถ้าผู้เอาประกันภัยได้มีส่วนได้เสียในเหตุที่ประกันภัยไว้ในวันไซ้ ท่านว่ายอมไม่ผูกพันคู่สัญญาแต่อย่างหนึ่งอย่างใด”¹³

“ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบในความวินาศภัยหรือเหตุอื่นซึ่งได้ระบุไว้ในสัญญานั้น ได้เกิดขึ้นเพราะความทุจริต หรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประกันภัย”

“ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบในความวินาศภัยอันเป็นผลโดยตรงมาแต่ความไม่สมประกอบในเนื้อแห่งวัตถุที่เอาประกันภัยเว้นแต่จะได้อตกลงกันเป็นอย่างอื่น”¹⁴

“ถ้าความวินาศภัยนั้น ได้เกิดขึ้นเพราะการกระทำของบุคคลภายนอกไซ้ ผู้รับประกันภัยได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนไปเป็นจำนวนเพียงใด ผู้รับประกันภัยยอมเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยและของผู้รับประกันภัยซึ่งมีต่อบุคคลภายนอกเพียงนั้น”

¹² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 861.

¹³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 863.

¹⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 879.

“ถ้าผู้รับประกันภัยได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนไปแต่เพียงบางส่วนไซ้ ท่านห้ามมิให้ผู้รับประกันภัยใช้สิทธิของตนให้เสื่อมเสียสิทธิของผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประกัน โยชน์ ในการที่เขาจะเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนจากบุคคลภายนอกเพื่อเศษแห่งจำนวนวินาศภัย”¹⁵

จากมาตราดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ดังนี้

ชนิดแรกเงื่อนไขโดยปริยายหมายถึง เงื่อนไขที่ไม่ได้เขียนไว้ชัดเจนในกรมธรรม์แต่เป็นเงื่อนไขตามกฎหมายเพื่อความสมบูรณ์ของกรมธรรม์ประกันภัยคือผู้เอาประกันภัยต้องมีส่วนได้เสียในวัตถุที่เอาประกันภัย และวัตถุที่เอาประกันภัยนั้นสามารถกำหนดได้แน่นอน

ชนิดที่สองเงื่อนไขโดยชัดแจ้งหมายถึง เงื่อนไขที่ปรากฏเป็นตัวอักษรในกรมธรรม์ประกันภัย ชนิดต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของกรมธรรม์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กรณีดังนี้

กรณีแรกเงื่อนไขทั่วไป กำหนดไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยและใช้สำหรับกรมธรรม์ประกันภัยทุกชนิดที่ออกให้แก่ผู้เอาประกันภัย ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้เอาประกันภัยต้องปฏิบัติในหลักทั่วไป เช่น การแจ้งเหตุวินาศภัยให้ผู้รับประกันภัยทราบโดยไม่ชักช้า สิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินที่เอาประกันภัยภายหลังเกิดวินาศภัย ข้อยกเว้นการคุ้มครองมาตรฐาน วิธีการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน การเฉลี่ยความรับผิดชอบระหว่างผู้รับประกันภัยด้วยกัน การรับช่วงสิทธิ และวิธีการอนุญาโตตุลาการ เป็นต้น

กรณีที่สอง เงื่อนไขเฉพาะกรณี เงื่อนไขชนิดนี้เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ หรือ ข้อยกเว้น ความคุ้มครองในกรมธรรม์ประกันภัยเป็นเงื่อนไขที่กำหนดความรับผิดชอบของผู้เอาประกันภัย และผู้รับประกันภัยไว้อย่างแน่นอน นอกจากนี้ยังรวมถึงเงื่อนไขข้อคุ้มครองพิเศษ ข้อยกเว้นพิเศษที่ปรากฏเป็นข้อความในกรมธรรม์ประกันภัย หรือในใบแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัยซึ่งล้วนแต่เป็นข้อความที่มีผลบังคับกับคู่สัญญาประกันภัยให้ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง มิฉะนั้นกรมธรรม์ประกันภัยนั้นไม่มีผลบังคับได้ตามกฎหมายซึ่งทำให้บริษัทผู้รับประกันภัยอาจกำหนดเงื่อนไขที่หลุดพ้นความรับผิดชอบไว้ในสัญญาประกันภัยและกรมธรรม์ประกันภัยก็ได้

จากปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กรณี บริษัท ก เป็นบริษัทผู้เอาประกันวินาศภัยได้ทำสัญญาประกันภัยกับ บริษัท ข ซึ่ง เป็นผู้รับประกันวินาศภัยโดยลักษณะของสัญญาประกันภัยประกันวินาศภัยหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยเป็นรูปแบบของสัญญาสำเร็จรูป โดยขณะที่ทำสัญญาหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยระหว่างบริษัท ก กับ บริษัท ข นั้นบริษัท ก ซึ่งเป็นผู้เอาระกันวินาศภัยไม่ได้เห็นข้อยกเว้นอย่างชัดแจ้งครบถ้วน หรือไม่ได้ทราบถึงในเรื่องของข้อยกเว้นของสัญญาหรือกรมธรรม์ประกันวินาศภัยดังกล่าวในเรื่องของการแจ้งความเสียหายให้กับบริษัท ข ซึ่งเป็นบริษัทผู้รับประกันวินาศภัย โดยในสัญญาหรือกรมธรรม์ดังกล่าว นั้น ระบุไว้ในข้อยกเว้นของ

¹⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 880.

สัญญาหรือกรรมธรรม์ว่า หากเกิดความเสียหายกับผู้เอาประกันวินาศภัย และผู้เอาประกันไม่ได้แจ้งผู้รับประกันวินาศภัยให้ทราบถึงความเสียหายภายใน 15 วัน ผู้รับประกันวินาศภัยจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบอันเป็นการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เอาประกันวินาศภัย

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัท ก ซึ่งเป็นผู้เอาประกันวินาศภัยขณะที่เกิดความเสียหายแต่ไม่ได้ดำเนินการแจ้งความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อบริษัท ข ซึ่งเป็นผู้รับประกันวินาศภัยให้ทราบถึงความเสียหายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อยกเว้นของสัญญาหรือกรรมธรรม์ประกันวินาศภัย คือ ภายในระยะเวลา 15 วัน อันเนื่องมาจากการเกิดเหตุสุดวิสัยหรือไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทันที่ โดยบริษัท ก ซึ่งเป็นผู้เอาประกันวินาศภัยได้ดำเนินการแจ้ง บริษัท ข ซึ่งเป็น ผู้รับประกันวินาศภัยให้ทราบถึงความเสียหายของทรัพย์สินที่ได้เอาประกันวินาศภัยไว้หลังเกิดเหตุ 30 วัน อันเป็นระยะเวลาที่ล่วงเลยจากที่ระบุไว้ในสัญญาหรือกรรมธรรม์ประกันวินาศภัยมาแล้วกว่า 15 วัน โดยตามสัญญาหรือกรรมธรรม์ประกันวินาศภัยจะถือได้ว่าผู้รับประกันวินาศภัยได้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบจากข้อยกเว้นดังกล่าวแล้ว โดยไม่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้เอาประกันวินาศภัย จากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่ารูปแบบสัญญาดังกล่าวกำหนดขึ้นโดยบริษัทที่เป็นผู้รับประกันวินาศภัยจะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวเกิดความไม่เป็นธรรมอย่างมากต่อผู้เอาประกันวินาศภัย

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำหลักเกณฑ์ กฎหมายเกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยในประเด็นของการประกันวินาศภัยของประเทศไทยมาพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์และกฎหมายประเทศไทยที่กำกับ ดูแล และควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัย ยังมีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดคกเกณฑ์ที่ใช้บังคับกับธุรกิจประกันภัย อาทิเช่นประกันวินาศภัยเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยได้รับประโยชน์สูงสุดและเกิดความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือผู้ซื้อกรรมธรรม์ประกันภัยหรือกรณีในเรื่องของความรับผิดชอบและเงื่อนไขในการประกันภัยของผู้รับประกันภัย หรือกรณีในเรื่องของการประวิงค่าสินไหมทดแทนของผู้รับประกันภัยอันจะทำให้ผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นผู้ซื้อกรรมธรรม์ประกันภัยได้รับความเสียหายอย่างมาก เนื่องจากเมื่อเกิดวินาศภัยแล้วผู้เอาประกันภัยนั้นได้รับค่าสินไหมทดแทนไม่ตรงเวลาตามเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาประกันวินาศภัยหรือกรรมธรรม์ประกันวินาศภัยหรือไม่ตรงจำนวนซึ่งเอาประกันไว้ ในสัญญาหรือกรรมธรรม์ อีกทั้งรวมไปถึงกรณีการทำประกันภัยซ้ำซ้อนว่าผู้รับประกันภัยรายอื่นๆ จำเป็นที่จะต้องคืนค่าเบี้ยกรรมธรรม์ที่เหลือให้กับผู้เอาประกันภัยหรือไม่ เนื่องจากผู้รับประกันภัยไม่ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีการเกิดวินาศภัยที่ผู้เอาประกันภัยได้ทำไว้เต็มวงเงินที่เอาประกันภัย หรือไม่อย่างไร

ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้ประเทศไทยมีการพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข หลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับ ควบคุม ดูแลธุรกิจประกันภัยให้ครอบคลุมและมีความชัดเจนมาก

ยิ่งขึ้นซึ่งหากหลักเกณฑ์และกฎหมายในประเทศไทย ยังไม่ได้มีการดำเนินการปรับปรุง แก้ไขในส่วน ของมาตรการการควบคุม กำกับ ดูแล และบทกำหนดโทษที่ชัดเจนเอาไว้ อันจะก่อให้เกิดผลเสียต่อ ผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นสาเหตุอันจะนำไปสู่ประเด็นการฟ้องคดีเกี่ยวกับการคุ้มครอง ผู้บริโภคได้เนื่องจากสัญญากรรมธรรม์ที่สร้างขึ้นระหว่างผู้รับประกันภัยกับผู้เอาประกันภัยเป็นสัญญาอัน ไม่เป็นธรรมและผู้บริโภคเกิดความเสียหายในการที่ทำการกรรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าว และส่งผลทำให้ ธุรกิจประกันภัยในประเทศไทยคอยได้รับผลกระทบไปด้วย เนื่องจากไม่มีผู้บริโภคต้องการที่จะซื้อ กรรมธรรม์ประกันภัย อันจะส่งผลให้เงินรายได้และภาษีอากรจากการที่รัฐบาลดำเนินการจัดเก็บภาษี อากรบริษัทที่ทำธุรกิจประกันภัยลดลง และส่งผลให้เงินที่ขับเคลื่อนและผลักดันเศรษฐกิจ ภายในประเทศลดลงก่อให้เกิดผลกระทบกับรายได้ของประเทศไทยอีกต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัยและการประกัน วินาศภัย
2. เพื่อศึกษามาตรการและกฎหมายภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ประกันภัยและการประกันวินาศภัย
3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยและ การประกันวินาศภัยว่าในปัจจุบันกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ว่ามีความเป็นธรรมแก่ผู้เอาประกันภัย เหมาะสมและสอดคล้องสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่
4. เพื่อให้ได้แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยและประกัน วินาศภัยเพื่อแก้ไข ปรับปรุง กฎหมายภายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อความเป็นธรรมกับผู้เอาประกันภัย

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ประเทศไทยได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยและ การประกันวินาศภัยไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมอันนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายประกันวินาศภัยในเรื่องความรับผิดชอบ ตามกรรมธรรม์ประกันภัย การบังคับใช้กฎหมายกรณีผู้รับประกันภัยประวิงค่าสินไหมทดแทน การ บังคับใช้กฎหมายในเรื่องการคืนเบี้ยประกันภัยของการทำประกันภัยซ้ำซ้อนแต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัยและการประกันวินาศภัย รวมไปถึงมาตรการและกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยและการประกัน

วินาศภัยพบว่ากฎหมายของต่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยมีการบัญญัติครอบคลุมไปในทุกเรื่องซึ่งผู้วิจัยคาดว่าหากได้มีการพิจารณาบทบทวนหลักเกณฑ์และกฎหมายภายในประเทศไทยที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ในเรื่องของการกำกับ ดูแล ควบคุมธุรกิจประกันภัย จะทำให้ประเทศไทยมีหลักเกณฑ์ กฎหมาย ที่ชัดเจนและเป็นธรรมต่อผู้เอาประกันภัย รวมทั้งสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และจะทำให้หลักเกณฑ์ กฎหมายของประเทศไทยที่ใช้ในการกำกับ ควบคุม ดูแลธุรกิจประกันภัยสามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

สารนิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงหลักเกณฑ์และกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยและการประกันวินาศภัย โดยศึกษาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ และกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักรว่าประเทศไทยมีข้อบกพร่อง มีช่องว่างทางกฎหมายประการใด อันเป็นสาเหตุและบ่อเกิดของปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในปัจจุบัน และหลักเกณฑ์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ มีผลกระทบและปัญหาอย่างไร และควรที่จะดำเนินการพิจารณากำหนดกฎเกณฑ์ และกฎหมาย ให้มีความชัดเจนเพื่อให้มีมาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลอย่างไร

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยผู้เขียนได้ทำการศึกษาจากทั้งเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) หลายฉบับ อาทิเอกสารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยและประกันวินาศภัย นอกจากการศึกษาเอกสารปฐมภูมิแล้วผู้เขียนยังได้ทำการศึกษาจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) คือ เอกสารจากงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้องกับกลไกทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิบัติในการดำเนินการในเรื่องของธุรกิจในส่วนหน่วยงานองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ต่างๆ รวมไปถึงถึงหลักเกณฑ์ ด้วบท กฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับ ควบคุม ดูแล ธุรกิจประกันภัยและประกันวินาศภัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัยและการประกันวินาศภัย
2. ทำให้ทราบถึงมาตรการและกฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยและการประกันวินาศภัย
3. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยและการประกันวินาศภัยว่าในปัจจุบันกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ว่ามีความเป็นธรรมแก่ผู้เอาประกันภัยเหมาะสมและสอดคล้องสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่
4. ได้แนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัยและประกันวินาศภัย เพื่อแก้ไข ปรับปรุง กฎหมายภายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อความเป็นธรรมกับผู้เอาประกันภัย